

advantage. -7 Wealth. (सामर्थ्यात्, सामर्थ्ययोगात् 'by the force of, on the strength of, by dint of, by reason of, as a consequence of'.)

सामर्थ *a.* Indignant, wrathful.

सामवायिक *a.* (-की *f.*) [समवाये प्रसृतः ठञ्] 1 Belonging to an assembly or collection; P. IV. 4. 43. -2 Belonging to inseparable connection. -3 (An अङ्ग) that subserves the purpose of the principal act directly; आरादुपकारकेभ्यः सामवायिकानि गरीयांसि ŚB. on MS. 10. 4. 38; (see संनिपत्योपकारक), also 10. 1. 23. -कः 1 A minister, counsellor. -2 The chief of a company or corporation.

सामस्तम् Science of word-composition.

सामाजिक *a.* (-की *f.*) [समाजः सभावेशनं प्रयोजनमस्य ठञ्] Belonging to an assembly; P. IV. 4. 43. -कः A member of an audience or assembly, a spectator at an assembly or meeting; तेन हि तत्प्रयोगादेवात्रभवतः सामाजिकानुपारम्हे Māl. 1.

सामानग्रामिक, सामानदेशिक Belonging to the same village, coming from the same village.

सामानाधिकरण्यम् 1 Being in the same predicament or situation. -2 Common office, function or government, common relationship (as of case). -3 The state of relating to the same object.

सामानिक *a.* Of equal rank or dignity.

सामान्य *a.* [समानस्य भावः घ्यञ्] 1 Common, general; सामान्यमेषां प्रथमावरत्वम् Ku. 7. 44; आहारनिद्राभयमैशुनं च सामान्यमेतत् पशुभिर्नराणाम् Subhās; R. 14. 67; Ku. 2. 26. -2 Alike, equal, same; सामान्यप्रतिपत्तिपूर्वकमियं दारेषु दश्या त्वया Ś. 4. 17. -3 Ordinary, of an average or middle degree; सामान्यास्तु परार्थमुद्यमभृतः स्वार्थाविरोधेन ये Bh. 2. 74. -4 Vulgar, commonplace, insignificant. -5 Entire, whole. -न्यम् 1 Community, generality, universality. -2 Common or generic property, general characteristic; नित्यमेकमनेकसमवेतं सामान्यम् Tarka K. -3 Totality, entireness. -4 Kind, sort. -5 Identity. -6 Equanimity, equability. -7 Public affairs. -8 A general proposition; उक्तिरर्थान्तरन्यासः स्यात् सामान्यविशेषयोः Chandr. 5. 120. -9 (In Rhet.) A figure of speech thus defined by Mammāta: -प्रस्तुतस्य यदन्धेन गुणसाम्यविवक्षया । ऐकात्म्यं बध्यते योगात्तत् सामान्यमिति स्मृतम् ॥ K. P. 10. -10 A general statement or expression; न सामान्यं विशेषानभिवदति ŚB. on MS. 10. 8. 16. -न्यम् *ind.* jointly, in common; तैः सार्धं चिन्तयेन्नित्यं सामान्यं संधिविग्रहम् Ms. 7. 56. -न्या A harlot, prostitute. -Comp. -ज्ञानम् knowledge or perception of generic properties. -पक्षः the mean. -पदार्थः the category called सामान्य or generality. -प्रतिपत्तिपूर्वकम् *ind.* with equal respect; Ś. 4. 16. -लक्षणम् a generic definition; इति द्रव्यसामान्यलक्षणानि Tarka K. -वचन *a.* expressing a common property; P. II. 1. 55. -2 expressing a general notion; III.

4. 5. (-नम्) a substantive. -वनिता a common woman, prostitute. -वाचिन *a.* expressive of generality or genus; न हि सामान्यवाची शब्दो विशेषानभिवदति ŚB. on MS. 10. 8. 16. -शासनम् an edict applicable to all. -शास्त्रम् a general rule.

सामान्यतः *ind.* Commonly, generally, usually. -Comp. -दृष्टम् (in logic) a kind of inference (neither deduced from the relation of cause to effect, nor from that of effect to cause); सामान्यतोदृष्टं च यद्व्यभिचारि तत् प्रमाणम् ŚB. on MS. 7. 4. 12. °सम्बन्धम् variety of अनुमान where the connection between the लिङ्ग and the लिङ्गिन or साध्य is not directly perceptible; सामान्यतोदृष्टसम्बन्धं यथा देवदत्तस्य गतिपूर्विकां देशान्तरप्राप्तिमुपलभ्य आदित्यगतिस्मरणम् ŚB. on MS. 1. 1. 5.

सामायिकम् 1 Equanimity. -2 A deed (of property accrued from common business); मेलयित्वा स्वधनांशान् व्यवहाराय साधकाः । कुर्वन्ति लेखपत्रं यत्तच्च सामायिकं स्मृतम् ॥ Śukra. 2. 303.

सामासिक *a.* (-की *f.*) 1 Comprehensive, comprehending the whole, collective. -2 Condensed, concise, brief; एष सामासिको नयः Ms. 7. 180. -3 Relating to a compound word. -4 Compounded, composite. -कम् The whole class of compounds; द्रव्यः सामासिकस्य च Bg. 10. 33.

सामि *ind.* 1 Half, i. e. unfinished; अभिविद्य सामि-कृतमण्डनं यतीः करुद्धनीविगलदंशुकाः स्त्रियः Śi. 13. 31; R. 19. 16. -2 Blamable, vile, contemptible. -3 Too soon, prematurely. -4 Imperfectly. [Cf. L. *semi*; Gr. *hemi*.]

सामिकः A tree.

सामित *a.* Mixed with wheat-flour.

सामिधेनी [सम् + इन्ध् करणे ल्युट् नि०] 1 A kind of prayer recited while the sacrificial fire is being kindled or fed with fuel; विधिविहितविरिब्धैः सामिधेनीरधीत्य Śi. 11. 41. -2 Fuel.

सामिष *a.* 1 Possessed of flesh. -2 Provided with meat; मध्यदिनेऽर्धरात्रे च श्राद्धं भुक्त्वा च सामिषम् Ms. 4. 131.

सामीची 1 Praise, eulogium. -2 Decency, politeness.

सामीचीन्यम् Propriety, fitness.

सामीप्यम् 1 Vicinity, nearness, proximity. -2 Nearness to the deity (one of the four states of beatitude). -प्यः A neighbour.

सामुद्रः A joint with cup-like socket *e. g.* the shoulder-joint, hip-joint. -द्रम् Medicine taken before and after a meal.

सामुदायिक *a.* Collective, belonging to a multitude.

सामुद्र *a.* (-द्री *f.*) [समुद्रे भवः अण्] Sea-born, marine, as in सामुद्रं लवणम्. -द्रः A mariner, voyager; a